

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru străinătate 500 Lei
Pentru autorități, instituții și
intreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de 2 ori pe săptămână

Cuvintele M. S. Regelui

Ne trebuie oameni fără patimă

R. N.
de partid....

Un act de reparație istorică

Pentru „Gazeta Transilvaniei”
cel mai vechi ziar de luptă
românească.

Ministerul agriculturii și domeniilor a fost autorizat să cedeze un imobil și un loc ziarului „Gazeta Transilvaniei” dela a cărei apariție s'au împlinit 100 de ani.

Iată expunerea de motive, ce însoțește textul decretului:

„Gazeta Transilvaniei”, organ de luptă națională a împlinit în 1937, una sută ani de regulată apariție, fiind astăzi cel mai vechi ziar românesc.

Apare pentru întâia dată în Iulie 1837, sub numele „Gazeta de Transilvania”, sub inspirația și conducerea lui Gheorghe Barițiu, cu colaborarea poetului Andrei Mureșianu și a fratelui acestuia Iacob Mureșianu, dar este suspendată de stăpânirea străină și rearepe regulat în 1838. Din 1839 Gazeta poartă numele ei actual: „Gazeta Transilvaniei”.

Până la 1848 „Gazeta Transilvaniei” apărea săptămânal, apoi de două și de trei ori pe săptămână, devenind mai târziu ziar cotidian.

În 1916 își suspendă temporar apariția, pentru ca să rearepe în Siberia ca organ de propagandă națională a „Corpului Voluntarilor Ardeleani și Bucovineni”, sub numele: „Gazeta Transilvaniei și Bucovinei”.

În 1918 Gazeta și-a reluat apariția regulată în orașul, în care fusese fondată, Braşov.

Toți redactorii ei au suferit condamnări în nenumărate procese de presă, pentru ideea românească, afirmată cu hotărâre în coloanele Gazetei.

Vreme de 100 ani „Gazeta Transilvaniei” a luptat cu greutatea materiale atât în ceea ce privește plata redactorilor cât și în ceea ce privește tiparul. S'a adăpostit în chilii umede și reci, dar cu atât mai caldă a fost ideea frământată și difuzată prin coloanele ei. Toți scriitorii Ar-

dealului și-au afirmat credința lor românească în coloanele acestei gazete. Dar aci, în aceste coloane a contopit scrisul tuturor marilor scriitori din tot cuprinsul pământului locuit de români, din Transilvania, din Bucovina, din Muntenia, din Moldova și din Basarabia, reprezentând prin această gazetă permanenta unitate de simțire a tuturor Românilor și simbolizând unirea românească, așa cum a precizat la 1 Ianuarie 1888 în coloanele gazetei Mihail Cogălniceanu, urându-i serbarea centenarului „în mijlocul unei națiuni ferice, adică ajunsă la culmea dreptelor sale aspirațiuni.”

După consacrarea politică a Unirii „Gazeta Transilvaniei” s'a luptat cu aceleași greutăți, tot mai accentuate, fără să poată părăsi vechile chilii, umede și reci, în care au lucrat și au scris, înfiorați și însuflețiți de rostul național al gazetei, toți redactorii ei.

Cu ocazia împlinirii unui centenar de românească și demnă rezistență, socotim că este locul să se doneze „Gazetei Transilvaniei”, cu restricțiunile prevăzute în alăturatul proiect, imobilul situat în Braşov, înscris în cartea funduară Nr. 11.048, Nr. top. 6101.8.1, 6101.9.b.1 și 6101.10.b, pentru ca în acest imobil să se poată adăposti redacția și tipografia „Gazeta Transilvaniei” și personalul ei de conducere.

Prin aceasta socotim că se face un act de reparație istorică pentru cel mai vechi ziar de luptă românească, dându-i-se posibilitatea să lupte mai departe pe teren național.

Dacă împărtășiți modul nostru de a vedea, vă rugăm să ne autorizați a supune Majestății Sale Regelui, alăturatul proiect.”

Textul Decretului-Lege

Iată textul decretului-lege:

Art. unic.— Ministerul Agriculturii și Domeniilor este autorizat să doneze ziarului „Gazeta Transilvaniei” imobilul situat în Braşov, înscris în cartea funduară a acestei comune Nr. 11048, Nr. top. 6101.8.1, 6101.9.b și 6101.10. b.

Imobilul aci arătat va servi pentru instalarea redacției, administrației editurii și tipografiei ziarului „Gazeta Transilvaniei.”

Imobilul donat nu poate fi înstrăinat, cedat sau grevat de societatea proprietară.

Eventualele transformări ale clădirii, reclamate de instalarea redacției, administrației și tipografiei ziarului, vor putea fi făcute numai cu autorizațiunea ministerului internelor.

Dacă societatea proprietară a ziarului „Gazeta Transilvaniei” se va dizolva, imobilul înstrăinat se va reîntoarce în patrimoniul statului, înstrăinarea făcându-se numai pentru a înlesni realizarea scopurilor naționale urmărite.

Deodată cu înscrierea transferării dreptului de proprietate se va nota în cartea funduară prohibițiunea de înstrăinare și grevare a imobilului cedat.

Din Țară

Numai cetățenii români pot fi profesori la școlile de stat și particulare

Ministerul Educației Naționale a dat o decizie, prin care se stabilește că deținerea unei funcțiuni didactice sau administrative în învățământul de Stat ca și în cel particular, este condiționată de cetățenia română. Persoanele care nu se bucură de cetățenia română, nu pot deține nici un post în învățământul public sau particular.

Se exceptează dela dispozițiunile de mai sus, numai; membrii misiunilor științifice, persoanele trimise de alte state și acceptate de statul român, pentru a ține cursuri în învățământ și persoanele angajate prin contracte de către minister sau cu aprobarea ministerului.

În școlile normale superioare vor putea intra 20 la sută minoritari

Conform unei decizii a Ministerului Educației Naționale, în vederea pregătirii viitorilor profesori secundari, se acordă pentru candidații minoritari locuri în proporție de 20 la sută din numărul total al candidaților, care pot fi primiți în școlile normale superioare.

Elevii minoritari vor fi examinați la bacalureat în limba lor maternă

În conformitate cu legea pentru examenul de bacalureat, elevii minoritari vor fi examinați la materiile științifice în limba lor maternă.

Printre o nouă dispoziție legală se va da posibilitatea ca și examenul de filosofie să fie ținut în limba maternă.

... Să nu se uite: E vorba de Țara Românească! Nu de Ungaria!

În atenția

autorităților școlare superioare

Primim plângerii din partea părinților cari au copii în școlile din localitate, că se cam abuzează la unele instituții școlare de către membrii corpului didactic, cu obligații de colecte sub diferite forme, broșuri, bilete de teatru, donații etc., cari deși în aparență ar avea oarecare justificare, însă în fond îngreunează bugetul familial și al părinților.

Nu trebuie să se uite, că majoritatea lumii școlastice o formează copiii, ai căror părinți dispun de mijloace foarte reduse, — chiar la limită — așa că orice suplimente de cheltuieli, le atacă cel mai important capitol bugetar, care e de altfel și cel mai sigur de discredite: rația alimentară.

Se știe apoi, ce urmări are insuficiența alimentară a copililor.

Avem convingerea, că această stare de lucruri va înceta, spre a nu ne vedea siliți să venim asupra ei.

Ecouri

PRESA -- PENTRU PRESA

Reproducem din ziarul „România” următorul ecou:

Istoria presei românești este alcătuită din cele mai tragice capitole. Cercetătorul literar al trecutului, deslușind din documente, rostul frământărilor naționale, are prilejul instructiv să urmărească, epocă de epocă, această dramă reală a scrisului românesc, deopotrivă în cele trei ținuturi întregitoare de țară. Și când spunem de o dramă reală, ne gândim la toate nedreptățile și înfrângerile pe care le-a avut să le îndure, sub felurite regimuri de prigoană, cuvântul înaintașilor noștri.

Se cunosc, în trista lor înfățișare, greutățile cu care trebuia să se lupte orice încercare de a scoate revistă românească atât în Muntenia și Moldova cât și în Ardeal. În Ardeal, încă dela 1780, s'au depus cele mai trudnice stăruințe pentru obținerea autorizației de a se tipări o publicație periodică, având caracter exclusiv cultural, adică ceea ce se înțelegea atunci prin această expresie, având rostul de luminare a poporului. Este de o nevădită importanță constatarea că transilvănenii, năzuind să publice o revistă întru inobilarea obștească a minții și a sufletului, făceau mărturia desăvârșitei lor încadrări în spiritul vremii. A doua jumătate a veacului al XVIII-lea este vârsta de glorie a iluminismului, curentul filosofic apusean care a avut o netăgăduită însemnătate în procesul de distrugere a castelor feudale și implicit, de desrobire a mulțimilor sociale.

Preocuparea aceasta generoasă față de soarta poporului, — firește, atunci conceptul de popor, se confunda cu acela de națiune subjugată, — n'a izbutit să dea nici un rezultat. Sentimentele de aspră adversitate, ale nobilimii maghiare n'au putut fi învinse și de aceea toate încercările au fost hărăzite să rămână într'o fază pur platonice.

Începutul secolului al XIX-lea, odată cu făgăduitorul sfârșit al domniei fanariote, Principatelor Române li se oferă o zodie nouă de dezvoltare. Da diferență de un an Ion Eliade Rădulescu și Gheorghe Asachi reușesc să pună sub tipar cunoscutele lor periodice. Citori de fapt ai presei noastre, victoria lor este o cucerire deplină a drepturilor spirituale românești, drepturi care după cum am amintit, fusese afirmate, fără succes, cu câteva decenii înainte, dincolo de Carpați. „Albina Românească” și „Curierul de ambe sexe” sunt cele două pietre de temelie a tradiției noastre publiciste.

În Ardeal, biruința gândului de a scoate o revistă în limba neamului, a trebuit să aștepte anul 1837, când la Braşov apare sub dârza și inspirată conducere a lui Gheorghe Barițiu: „Gazeta de Transilvania”, care de atunci încoaace, cu mici intermitențe, a a continuat să iasă în ciuda tuturor vitregiilor nemeritate.

Rostul „Gazetei de Transilvania” — sau cum s'a numit ceva mai târziu: „Gazeta Transilvaniei” — în opera de fortificare a conștiinței etnice și culturale din Ardeal, este o chestiune prea vastă pentru a ne încumeta s'o istovim într'un articol. Această tribună de luptă a fost stimulentele constante ale sufletului transcarpatin în îndelungile lui suferinți. La „Gazeta Transilvaniei” cărturarii de elită ai Ardealului au mărturisit un singur crez: dreptul de viață al neamului românesc. Dar pentru ca acest drept să se impună dela sine, cu o ireductibilă forță, bătălia nu trebuia desfășurată într'un sens unilateral — ci generalizată în toate câmpurile de manifestare a duhului autohton. Iată de ce „Gazeta Transilvaniei” n'a avut o coloratură exclusiv politică, ci una de ordin universal românesc. În paginile ei s'a revărsat bogăția spirituală ardeleană ca într'o matcă destinatară a îndureratei provincii robite. De aici suflul acela mareț care-i străbate filele ca un suprem act de mobilizare a cugetului românesc.

Ardeleanii au socotit întotdeauna scrisul ca o misiune, ca o chemare a superioarelor finalități comunitare. Luptătorii cuvântului tipărit n'au acceptat această îndeletnicire din interese personale sau îngust egoiste. Ei s'au considerat într'o necontenită poziție de apărători ai unui patrimoniu secular, care oricâte neajunsuri avea, era al lor, al străvechii vetre din miezul căreia s'a plămădit ființa vie a națiunii. „Gazeta Transilvaniei” a fost sinteza spirituală permanentă a Ardealului. Aportul ei nu s'a mărginit să sporească un singur domeniu de activitate ci s'a răsfrânt cu aceeași insistență în toate celelalte. Politică, literară, artistică — și în genere, culturală, contribuția ei a fost fundamentală. Dacă sub raport politic aportul acestei tribune a fost statornicirea unui misionarism al conștiinței etnice, misionarism care constituie un factor hotărâtor la biruința întregirii; apoi sub raport cultural deosebita ei însemnătate constă în formularea unor principii de cea mai nobilă consistență teoretică. E suficient să amintim că în dezvoltarea interesului pentru creațiunile folclorice, de pildă, „Gazeta Transilvaniei” a îndeplinit un rol de adevărată pionieră. În paginile ei s'au publicat numeroase producțiuni populare, care aveau să sprijine doar cu o decadă în urmă, larga mișcare a lui Vasile Alecsandri.

Citind textul decretului-lege, prin care se autorizează Ministerul de Agricultură și Domenii să cedeze un imobil și un loc bătrânului ziar ardelean, nu ne putem opri bucuria de a sublinia gestul cu cea mai sinceră laudă. „Gazeta Transilvaniei” nu trebuie lăsată să se sbată în neajunsuri de natură financiară. Menirea ei nu s'a terminat. Este o necesitate națională ca existența ei viitoare să

continute linia pe care a adâncit-o, cu mereu sporită strălucire, un secol. Această linie a avut un punct de culme în timpul războiului mondial, când sub îndrumarea ageră și neobosită a d-lui Voicu Nițescu, „Gazeta Transilvaniei” apare în Siberia ca organ de propagandă a Corpului Voluntarilor. Pentru izbânda cauzei naționale, ei îi revine un imens merit, care azi se răspândește parțial prin actul de dăruire a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, pe care l-am dori din inimă, numai un început al încurajărilor viitoare.

Recent d-l Voicu Nițescu a reușit să solidarizeze aproape toți scriitorii reprezentativi ai Ardealului împrejurul acestui ziar, căruia vrea să-i dea o amploare excepțională. Intenția este prea frumoasă, ca să nu se bucure de un succes desăvârșit.

Septimiu Bucur.

Higiena socială

De ce ne mor copiii?

Dacă ne uităm cu atenție în registrele de morți ale Stărei civile, vedem cu mare mâhnire că numărul cel mare al morților, îl formează copiii.

De ce nu se alarmează nimenea? Ce face Statul spre a împiedeca acest flagel? Aceste întrebări fac subiectul acestui articol.

O lege demografică fatală spune că: țările unde se nasc mai mulți copii, sunt acelea unde mor mai mulți copii. Astfel, Rusia era țara unde se nașteau mai mulți copii și tot ea era aceea unde mureau mai mulți. Noi venim, spre rușinea noastră, imediat după ea. Mortalitatea infantilă la noi, este mai mare în primele trei luni după naștere, căci în aceste prime trei luni, mor mai mulți copii decât în cursul celorlalte nouă luni din cursul aceluiaș an.

Și ceva mai mult: În acest scurt interval de 3 luni, în primele săptămâni mor mai mulți copii, decât în restul celorlalte săptămâni, astfel că avea mare dreptate un savant francez, Bergeron, secretar perpetuu la Academia de medicină din Paris, când spunea că: un copil care se naște, are mai puțină șansă de a trăi o săptămână, decât un bătrân de 80 ani, care are mai multe șanse de a trăi un an.

La noi diverși factori sociali contribuiesc ca în privința mortalității infantile să stăm în fruntea țărilor din Europa. Media ar fi 2 la 5, adică: din 5 copii, care se nasc, numai doi ajung în al 2-lea an al existenței lor. Media aceasta însă, nu este aceeași pentru toată țara, nici pentru toate orașele și nici chiar pentru toate cartierele aceluiaș oraș. În orașele mari mortalitatea infantilă este mai mare, căci și lupta pentru trai este, mai grea. La orașe mama muncește prin atelier și fabrici și-și lasă copilul acasă, pe când la țară mama se duce la câmp și-și ia copilul cu dânsa.

S'a stabilit că mortalitatea infantilă în primele luni după naștere este mai pronunțată la: 1. Copiii de sex masculin. 2. Copiii nelegitimi. 3. Copiii din clasele sărace. 4. În diverse epoci ale anului, în timpul verii în special în luna August. 5. În cazurile de oarecari epidemii.

Cauzele mortalității infantile n'au nimic comun cu copilăria, aceste cauze sunt generale, într-o cântă fatală. Pruncul, când se naște, se află într-o stare de adevărată inferioritate organică, căci în sânul matern găsea toate materialele necesare existenței sale preparate gata, pentru a putea fi apropiate, pe când născut, el care nu posedă decât organe incomplet dezvoltate, nelsprăvite, trebuie să îndeplinească o muncă enormă și pentru a-și menține viața și pentru a-și asigura completa dezvoltare a organelor.

Din această cauză pruncul are nevoie de îngrijiri serioase și când are cine să i le dea sistematic, atunci el iese victorios, învinge toate piedicile, crește și se dezvoltă.

După cum vedem pruncul este o ființă debilă, incapabilă de a se ajuta singură, care are deci nevoie să fie ajutat și îngrijit în tot momentul.

Și cine poate să ajute, să îngrijească pruncul, mai bine decât mama lui?

Sunt și alte cauze, zise speciale, care contribuiesc ca mortalitatea infantilă să fie mare: 1) Părăsirea pruncilor de către mamele lor. 2) Modul de hrănire. 3) Diverse boli.

Prima din cauze este cea mai principală, căci ea produce excesul mortalității infantile.

Este o crimă din cele mai mari să lăpăși pe un maldan, sau la un colț de stradă, aceste ființe mici, neputincioase de a se hrăni și îngrijii singure. Acestea sunt mame denaturate, care nu pot fi numite mame, ci criminale ordinare, pe care le condamnă și pedepsește atât legea omenească cât și cele dumnezeiești.

Părăsirea pruncilor poate fi completă și atunci mor aproape toți, dacă un suflet caritabil nu-l găsește, nu-l ia să-l ducă la un azil spre a-l da imediat ajutoarele necesare.

Părăsirea poate fi și necompletă, adică mama naște pruncul și apoi îl dă spre îngrijire unei persoane străine; sau mama continuă de a-l lăpăși, dar îl lasă în îngrijirea vreunei slugi, a unei doici, care se ocupă cât se poate de puțin sau de loc de copil; sau îl trimite la o femeie dela țară, care și ea are un copil și atunci natural, acea femeie va îngriji mai bine de al ei decât cel străin, sau îl dă „la leagăn”, unde are o îngrijire mai mult sau mai puțin organizată.

Mortalitatea infantilă crește cu fiecare grad de părăsire, astfel copii trimiși fie la țară, fie la doică, mor aproape toți. Proportia copiilor părăsiți care mor, este enormă, aproape 85 la sută.

O a doua cauză este alimentația, care este de 2 feluri: naturală și artificială. Mortalitatea pruncilor alimentați artificial este enormă, pe când a pruncilor alimentați natural este minimă.

O a treia cauză este: diversele boli, care toate pot fi evitate și este bine ca mamele să le cunoască spre a le putea preveni.

Aceste boli sunt în adevăr evitabile. Ele pot atinge pruncul chiar când sunt îngrijit și alimentați de mamele lor, dar din cauza ignoranței lor nu știu să evite aceste boli, din care cele mai frecvente sunt diarea și afecțiunile pulmonare.

O altă categorie de cauze sunt și boalele de plămâni. Copiii născuți debili și mai ales copiii prematuri, din care e rar să scape vreunul, dat fiind condițiile sociale rele dela noi și și în plus, ignoranța mamelor de a-și îngriji copiii. Tot în a-

ceastă categorie intră și tuberculoza și sifilisul părinților etc.

După cum vedem, sunt atâtea și atâtea cauze care fac ca mortalitatea infantilă să fie așa de mare la noi, încât datorită noastră a medicilor, a sociologilor, a igienistilor, a filantropilor, e să luptăm din toate puterile noastre spre a combate împreună și cât se poate de energic aceste cauze ale mortalității infantile.

Căci: „sublata cauza, tollitur effectus”.

Dr. Cristurian D.

Nou guvern maghiar

Fostul ministru-președinte al Ungariei, d-l Bela de Imredy, s-a văzut nevoit să prezinte demisia guvernului, tocmai într-o vreme, când — după aranjamentele intervenite între Berlin și Budapesta asupra politicii externe a Ungariei — își credea poziția mai consolidată.

După cum anunță agenția Havas, opoziția maghiară, folosindu-se de faptul, că între reformele anunțate de guvernul Imredy, era și „regularea chestiei evreiești”, — a exploatat acest lucru, ridicând chestiunea originii evreiești a d-lui Imredy.

La început primul-ministru a desmintit această afirmațiune. Opoziția însă a făcut dovada, că unul dintre strămoșii d-lui Imredy, care trăia pe vremea lui Napoleon I, era de origine evreiască.

Primul ministru, trăgând consecințele și văzând că situația sa personală este incompatibilă cu funcțiunea de președinte al consiliului, — date fiind tendințele antisemite ale guvernului, — a prezentat demisia, care a fost primită.

Crima n'a fost de lungă durată. Conte Paul Teleky, care a fost însărcinat cu formarea noului guvern, a compus lista noului consiliu, care e identică cu aceea a guvernului precedent cu excepția președintelui de consiliu, iar portofoliul construcțiilor publice și cultelor, deținut în fostul guvern, de către contele Teleky, a fost încredințat d-lui Valentin Homan.

Noul prim-ministru a declarat că programul guvernului rămâne neschimbat atât în politica internă cât și în cea externă.

Ce am scris e faptul petrecut.

Nu întrebăm însă: Ce a fost și ce este în țara vecină, unde zărele opoziției, care au forțat demisia guvernului Imredy, se scuză acum, că n'au voit să facă ceea ce au făcut? Se răscăla un neam plin de „nemeșie” curat unguerească, care strigă... și tace... când e nevoie. Et tu „fili me Brute?”....

PRODUCȚIA

și venitul peștelui din apele Statului și ale particularilor în 1937

La direcția Paridului s'au centralizat următoarele date cu privire la producția și venitul peștelui din apele statului și ale particularilor din 1937:

Suprafața (bălți, stat și particulari) ha. 566 000; canale, Dunăre, Nistru etc. 9.327; litoral Marea Neagră, km. 460; producția kg. 27.542.634; valoarea, lei 451.680.529.

Reduceri pe vasele de pasageri

ale S. M. R., N. F. R. și S. R. D., acordate membrilor Ligii Navale Române

În baza carnetului de membru, vizat în anul în curs, prezentat la cumpărarea biletelor de călătorie pe vasele de pasageri ale S. M. R., N. F. R. și S. R. D., orice membru al Ligii Navale Române se bucură de o reducere de, respectiv, 30%, 25% și 25% din tariful obișnuit. În grupuri de minimum 20 membri, se acordă reduceri de, respectiv, 40%, 50% și 50%.

Pentru a da posibilitatea masei mari a populației din țara noastră, de a beneficia de reducerile arătate mai sus și, astfel să poată gusta mai convenabil plăcerile călătoriilor pe mare, spre țări străine și pe

Dunăre, Nistru, Prut, spre plajele privilegiate naturale, ce se însușesc de o parte și de alta a acestor ape, cât și împrejurimile apropiate, se face cunoscut că orice persoană, — indiferent de funcție și naționalitate, — se poate înscrie, în urma plății unei cotizații destul de minimale, ca membru în Liga Navale Română.

Informațiuni necesare în acest scop, se pot cere personal, sau prin poștă, dela Centrala Ligii Navale Române, cu sediul în București, — strada Eugen Carada, n-rul 7, — dela filialele ei sau dela orice căpitanie și oficiu de port din țară.

Georges Renard

Decăderea Corporațiilor vechi

— Pricinile din afara lor —

In românește de Iuliu Negulescu.

— Urmare —

O mașină se poate spune, că-i o unealtă mai mult sau mai puțin încălțată, ce prin ajutorul unei puteri mișcătoare, însușite și sau neînsușite, săvârșește mișcări, pentru care mai înainte se cerea mâna omului. Războiul de țesut, vârtelnița erau mașini în fașă. Evul mediu a mai cunoscut, sub numele de mori, aparate mai încălțate, dintre care multe se trag din vremea alexandrină, ce pentru vechimea greco-romană fu ceea ce veacul al XIX-lea a fost pentru vremurile noastre, vremea științei și-a mașinilor. Mori de apă, sau de vânt, mori de măcinat grâul, de pisat nuci sau măsline, de ridicat apă, mori de făurari, mori de bătut la pluș, de făcut hârtia, zahărul, țesăturile de mătase, tot ceea ce costă scump, lucrează și se răspândește puțin, câte puțin în Europa, în răstimpul, ce sfârșește și urmează numai decât după Evul Mediu.

Astfel, vechi industria își schimbă felul de lucru și se orânduiește industria noi dintr'un început, potrivit cerințelor noi. Se poate aduce drept pildă tipografia. Cu teacul, cu literele ei schimbătoare, înlocuiește scrisul, lucrul degetelor omenești. Se învește, am putea zice, mecanic. Și vrei să știi de ce stârpește încet-încet meseria copistilor, care tipă în zadar? N'avem decât să primim ceea ce aduce așa de neașteptat ea cu sine. Tipărituri cu desăvârșire asemănătoare, cum e una și alta.

Repeziția, ce îngăduie să răspundă în câteva zile cerințelor, altădată nevoită să aștepte luni și ani și ce dă, ca să zicem așa, arși gândului. Eftinătate neuzată, ce face să scadă prețul unei Biblii dela 600 la 60 de coroane și mai puțin, lucrul de-astea, ce de bună seamă nu pot fi dobândite, decât prin mijlocirea Celui Rău, precum o dovedește literile roșii, ce licăresc la începutul capitolelor... Atare sunt înlesnirile drăcești, dar prețioase, ce chezușesc, în mijlocu o jumătate de veac, izbânda și lățirea vjell-oasă a prospectelor născociri.

Să ne gândim acum la mîile de stângeriri, ce arceau statutele corporațiilor, la proprierea de-a se turna peceții cu litere săpate, la prescripțiile ce în toate meșteșugurile stânjeneau orice schimbare și prin urmare orice desăvârșire a fabricației. Se va pricepe, fără de greutate, că marea industrie, fără masă să-i zică dă-te mai încolo, numai prin desfășurarea lor, răsturna orândă economică, ce predominase în vremea Evului Mediu. Astfel, dintr'o cea mai bună credință din lume, corporațiile

purced la luptă împotriva acestor iscodiri noi, ce li se par spăimântătoare. În Angliera, la 1555, dobândiră de la Parlament proprierea unui război mecanic, *gig-mill*. Din acelaș punct de vedere, întâile diligențe englezești, zise „trăsuri sburătoare”, sunt lovite și propriete, fiindcă sunt date să izbească în arta călăriei, în fabricația șelilor și-a pitenilor. Pentru că fiind foarte frig iarna, foarte cald vara, ele vor vătăma sănătatea călătorilor, mai ales că vor fi o primejdie prin nespusa lor iuțeală, să fie rugată ocărmulrea, să le hotărăscă treizeci de mlie pe zi, (ceva mai puțin de cât străbate astăzi — 1909 — un tren rapid într'un ceas). Mai târziu, în Franța, când se vor ivi trăsuri *turgotinele*, ce vor scurta pe jumătate vremea călătorilor, un preot va spune năzdrăvană, că ele, mergând prea repede, fac pe călători, să nu poată asculta leturghia.

— Va urma —

Călătorii de primăvară spre Mediterana și Insulele Oceanului Atlantic

A doua mare călătorie: HAPAG spre Orient dela 29 Martie până la 20 Aprilie, cu motonava „Milwaukee” din Veneția

Călătoria HAPAG spre Grecia-Turcia și spre Insulele Mediterane dela 23 Aprilie până la 12 Maiu, din Geneva Călătorii foarte avantajoase la Expoziția Mondială din New-York

L I N I A HAMBURG — AMERICA S. A. R

Informațiuni și prospecte la firma „HANSA” G. Haltrich & Co. Brașov, Str. Regina Maria, 40 18 (fostă Neagră) 1—0

Elita oamenilor de știință recomandă tabletele:

Togal contra bolilor Reumatice și Gutoase în ambalaje 14 și 42 tablete

Cafea cu lante

pentru fiecare și
în toate zilele

Comerțul exterior al României în 1938

de Dr. Romulus Damian.

II.
In ce privește importul Franței din România, el se prezintă în 1938 cu 50% scăzut față de anul 1937, iar exportul Franței în România a sporit cu 38,5% în anul 1938. Explicația se găsește în furnizările Franței de armament în România, rezultate de pe urma evenimentelor politice din Europa în al 2-lea semestru din 1938.

Exportul României în Belgia și Luxemburg a scăzut dela 1465 de milioane de lei în 1937, la exact 544 milioane de lei în 1938, iar exportul României în Olanda este scăzut dela 704 milioane de lei în 1937, la exact 311 milioane de lei în 1938. Tot scăzut se prezintă exportul României pe anul 1938 în Grecia, Ungaria și Iugoslavia. Dar să lăsăm să vorbească cifrele de mai jos, demonstrându-ne din nou ticăloșile nerușinaților din România, pe cari țara românească îi adăposteste, îi hrănește și îi apără în caz de nevoie.

Exportul României
(în milioane de lei)

	1937	1938
Total	31.568	21.699
Repartiția exportului:		
Germania	6054	5700
Marea Britanie	2783	2382
Cehoslovacia	2590	2057
Grecia	1851	1542
Italia	2071	1364
Ungaria	1382	1100
Franța	1813	919
Egipt	927	894
Palestina	618	621
Elveția	872	589
Belgia și Luxemb.	1465	544
Spania	589	438
Danemarca	551	324
Iugoslavia	434	319
Olanda	704	311

Aceste cifre instructive ne argumentează 3 fapte elocvente: 1) Importul și exportul României din perioada anului 1938 nu s'a putut desvolta în mod liber, din motivele pe cari le-am relatat deja. 2) Contingentarea României este un mijloc de dirijarea importului în conformitate cu necesitățile raporturilor sale de plăți. 3) Politica de aprovizionare a României este subordonată considerațiilor și intereselor unei politici mondiale care îi poate fi de multe ori păgubitoare, intrucât marile puteri, cari fac această politică, nu îi asigură cu nimic garanția de întărire și ferire pe terenul economiei sale naționale, în dependență azi de economia mondială, pe care o stăpânesc aceste mari puteri. Ba ceva mai mult. Ne mai dovedește că România a utilizat importul din anul precedent, în mai multe cazuri, pentru lichidarea vechilor sale debite de clearing și că astfel procedându-se cererile de plăți ale creditorilor de clearing au scăzut

în ultimul an cu aproape 2 miliarde de lei.

Importul României
(în milioane de lei)

	1937	1938
Total	20.285	18.043
Repartiția importului:		
Germania	5853	6858
Cehoslovacia	3267	2958
Marea Britanie	1907	1455
Franța	1243	1307
Belgia și Luxemb.	809	943
Statele-Unite Amer.	796	932
Italia	879	915
Ungaria	841	673
Egipt	861	662
Elveția	433	542
Olanda	331	319
Turcia	98	248
Grecia	274	228
Iugoslavia	120	165
Palestina	112	120

În al 2-lea semestru din 1938 România a suspendat, în mod simțitor, importul din Cehoslovacia, totodată a fost redus importul său din Marea Britanie și sporit importul său din Italia, Elveția, Franța și Iugoslavia. Cel mai urcat spor de import îl găsim la Germania, cu toate că în 1937 Austria, — incorporată la Reich în 1938, — figurează cu 1,7 miliarde de lei la import și cu 2,1 miliarde de lei la export.

Sporirea volumului nostru de comerț cu Germania se datorește faptului că România nu a fost nevoită să-și procure de-vice pentru plus-cota de import din Germania, fenomen care a înviorat, în mod simțitor, raporturile de comerț dintre ambele state și este sigur, că volumul va fi sporit și în acest an, cu toată lipsa de de-vice de care suferim în prezent.

Judecătoria mixtă Brașov
Secția C. F.

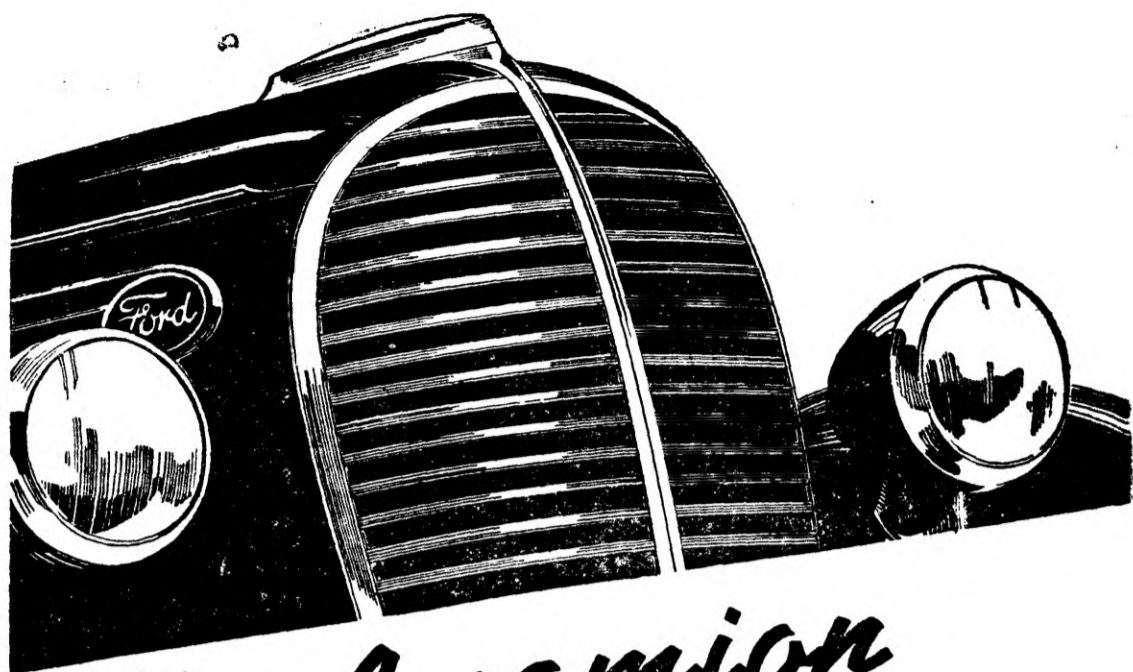
Nr. 98/939 c. f.

Extras

din publicațiunea de litigație și condiții de licitație

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Banca pentru Circulația Mărfurilor Soc. An. Brașov contra urmăritului Martin Els jun. la cererea urmăritoarei;

Judecătoria ordonă:
Licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX din 1881, — asupra imobilelor înscrise în cf. a comunei Vulcan (din circumscripția Judecătoriei Brașov Nr. 1601 protocolului cf. Nr. top. 1353/4, livada IV, pădurea de jos, cu extenziunea de 852 stj. pâr. în valoare de 2580 lei cu prețul de strigare 1915 lei Nr. top. 1353/5 livada IV, pădurea de jos, cu extenziunea de 431 stj. pâr. în valoare de 1300 lei cu prețul de strigare 975 lei, Nr. top. 1353/6 livada IV, pădurea de jos cu 735 stj. pâr. în va-

Noul camion Ford V-8 1939
CU FRÂNE HIDRAULICE a sosit!

<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>	<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>	<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>
<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>	<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>	<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>
<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>	<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>	<p>Renunța casă de confecțiune și croitorie WESTEMEAN cu o vechime de 40 de ani și bine cunoscută ca specială pentru crolală bărbătească de dame și copii, se mută dela 25 Februarie în Str. Regele Carol Nr. 19 lângă depozitul de stofă „Dorobanțul”</p>

loare de 2220 lei cu prețul de strigare 1665 lei, Nr. top. 1353/7 livada IV, pădurea de jos cu 397 stj. pâr. în valoare de 1200 lei cu prețul de strigare 900 lei, pentru încasarea creanței de 296.907 lei capital;
Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de 15 Aprilie 1939, ora 11 a. m. în Brașov Palatul, Justiției, parter Nr. 12.
În baza art. 150 legea LX din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:
1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic decât prețul strigării

(art. 26 XLI 1908).
2. Cel cari voiesc să liciteze, sunt datorți să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție, 10 la sută din prețul de strigare, în numerar, sau în efecte de cauție, socotite pe cursul fixat în art. 42 LX 1881, ori să predea aceluiaș delegat chitanța de depozitarea judecătorească prealabilă a garanției; și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170, legea LX din 1881, art. 21 XLI 1908).
Brașov, la 18 Ian. 1939.
Judecător, *Al. Moroianu*
Director de c. f.
Const. Purcărea

CRAP VIU

în permanență se capătă dela Gospodăria de eleșteu sistematic, Ineu, la magazia aflătoare în Brașov, Str. Regina Maria (Neagră) Nr. 23.

Prețuri:
Până la 1.800 kg. Lei 50
Peste 1.800 kg. Lei 55
84 1-2

Nu cetați gazete vrăjmașe intereselor neamului.

Din necazurile salariaților și pensionarilor publici

— Raportul dintre drepturile ce primesc față de scumpetea traiului. —

Nu ne face plăcere să revinăm continuu asupra acestei spinose chestiuni, însă ne vedem siliți a o ridica din nou, cu convingerea deplină că servim o cauză dreaptă. Salariizarea funcționarilor publici, este încă una din anomalii numeroase rămase din timpurile de tristă memorie ale regimului politic de partid.

Intr'adevăr, vedem azi, aceiași funcționari, cu aceleași titluri, prestând aceeași muncă și îndeplinind aceleași servicii publice, dar având salarii prea mult variate de la o autoritate la alta. În multe cazuri aceste variații se diferențiază cu indoițul și chiar întreitul sumelor... Ne punem astfel întrebarea legitimă: de ce unele categorii de salariați și de la anumite autorități să fie mai privilegiați față de colegii lor de la alte?

Cu pensionarii nedreptatea este și mai mare: drepturile acestora depinzând de datele diferitelor epoci în cari au fost pensionați.

În raport însă cu scumpetea excesivă a traiului în orașul nostru, toți salariații și pensionarii o duc greu. Majoritatea din ei primesc drepturi, cari variază între 2000—4000 lei lunar. Din un asemenea mic buget, trebuie să își întrețină familia, chiriile locuinței, copii în școli și multe alte nenumărate angajamente. Poate oricine să își închipuie că, — cu asemenea salariizare, — cât de modest se prezintă salariatul și pensionarul public în societate, față de celelalte categorii sociale!... Această chestiune trebuie însă privită și sub raportul social: salariații au și ei copii, cari vor fi viitorii cetățeni. Ori lipsa de mijloace îi împiedică a le da pregătirea necesară. Apoi trebuie să privim chestiunea și sub raportul moral. Se știe doar că salariatul public este cartea de vizită a țării... O țară este astfel apreciată cum îi sunt funcționarii ei!...

Și tocmai această importanță chestiune a fost continuu sabotată de către partidele politice din trecut, cărora nu le conveneau manifestări de independență din partea salariaților.

Și astfel toată clientela partidelor a invadat corpul funcționarilor, făcând prin aceasta un mare rău și funcționarilor și de carieră, al căror număr a crescut prea mult prin introducerea sinecurilor politice, — și publicului, în genere, din cauza lipsei de pregătire profesională!...

Un nou vânt de reforme sociale suflă asupra țării noastre, în urma desființării partidelor politice. Este timpul ca și această mare și utilă reformă a armonizării salariilor și pensilor, să figureze printre cele dintâi puncte din programul de guvernare. Dar pentru a se veni momentan în ajutorul acestei categorii sociale, ne facem efortul durerilor și suferințelor miiilor de salariați și pensionari din localitate și insistăm stăruitor a li se satisfacă un vechiu și îndreptățit deziderat al lor, promisi de mult, însă amânat continuu: *acordându-li-se cota de scumpete egală cu cea din Capitala țării și alte câteva orașe, chiar prin bugetul anului viitor 1939/40, spre a li se aduce astfel o ușoară augmentare a salariilor față de scumpetea excesivă din acest oraș.*

Recunoaștem că țara are trebuință de numeroase fonduri pentru diversele ei reforme în curs de executare. Însă și chestiunea unei bune salariizări a funcționarilor trebuie să fie pusă printre cele dintâi. Căci toate reformele au o corelațiune prea strânsă cu bunul mers al administrației țării.

Trebuie să li se asigure neapărat un minim de existență.

O suficientă salariizare, de care e legată o înaltă moralizare.

Moartea baronului Guillaume ministrul Belgiei la București. La București a încetat din viață, în urma unui atac de cord, baronul Gustave Guillaume, ministrul Belgiei la București încă din anul 1928.

A fost un înflăcărat sprijinitor al preteniei, care lega cele două țări.

Fapt, care face ca această pierdere să provoace o adâncă durere în lumea românească.

Informații

D-1 ambasador V. Cădere a prezentat scrisorile de acreditare. Se anunță din Belgrad, că Miercuri la amiazi, cu un ceremonial cu totul special, d-1 Victor Cădere, primul ambasador al României la Belgrad, a remis scrisorile sale de acreditare Prințului Regent Paul, în Vechiul Palat.

Dela Societatea „Cultul Eroilor”. Societatea „Cultul Eroilor” face un călduros apel către familiile, rudele și prietenii Eroilor căzuți pe câmpul de luptă în timpul războiului pentru întregirea Neamului, cari posedă scrisori din tranșee, fotografii, acte și diferite documente în legătură cu evenimentele din timpul petrecut în război, să le trimită Societății „Cultul Eroilor” Comitetul Central în strada Sapienței No. 6, București, pentru a fi așezate în muzeul „Cultul Eroilor” și păstrate cu toată grija cuvenită.

Din Șercaia ni se comunică: D-1 Constantin Theodoru, consilier la Curtea de Apel din Brașov a inspectat Judecătoria rurală din Șercaia.

D-1 Insp. jud. Theodoru a rămas pe deplin mulțumit de activitatea d-ilor magistrați N. Bălceanu, judecător-șef și Ioan V. Zăgan, jud. aj., precum și de a întregului personal, găsind lucrările la curent, deși Judecătoria noastră este cea mai aglomerată din județ.

Registrul de înscriere în „Frontul Renașterii Naționale” e deschis la primăria din târgușorul nostru și zilnic se fac noi înscrieri. Cu toți s'au înscris până acuma 614 persoane.

Parastas întru pomenirea episcopului Ioan Popasu. Duminică, 19 Februarie a. c., se va face pomenirea episcopului Ioan Popasu — dela a cărui moarte se împlinesc 50 ani, — în Biserica Sf. Nicolae, orele 11 a. m.

Adunarea „Frăției Ortodoxe Române” — Brașov. Duminică, 26 Februarie a. c., orele 5 d. m., se va ține în sala festivă a liceului „A. Șaguna” adunarea generală a „Frăției Ortodoxe Române” din Brașov. Membrii sunt rugați să la parte. Tot cu această ocazie se va serba și Duminica Ortodoxiei, printr'o șezătoare religioasă.

Adunarea generală a Crucii Roșii — Brașov, — neîntrunind numărul membrilor recerut de statute, în ziua de 15 Februarie 1939, se convoacă a doua oară, pe ziua de Miercuri, 22 Februarie ora 4 p. m. în Sala Sfatului orașenesc, când se va ține cu oricare număr de membri prezenți, cu aceiași ordine de zi.

Farmacii de serviciu. În timpul dela 18—25 Februarie vor face serviciu la amiază, noaptea și Duminica farmaciile Hans Schneider „La Leul de aur” din Str. Regele Carol 15 a și la „Minerva” Calea Victoriei 7.

Un cuvânt pentru reumatici. Ați făcut poate toate încercările fără să vă puteți scăpa de durerile voastre chinătoare. Cu toate acestea n'aveți motiv să disperați. Înceați încă azi tabletele TOGAL cu efect prompt alinător.

De închiriat dela 1 Aprilie eventual 1 Martie a. c. locuință modernă tot confortul, consistătoare în 4 camere și dependințe, Str. Gh. Băulescu Nr. 15. Informațiuni d-ra Nițescu, Școala de menaj, Bulevardul Ferdinand.

Grav accident de aviație

O tragică nenorocire aviatică a avut loc în orașul nostru în ziua de 15 Februarie a. c. pe la orele 10 a. m. Un avion Potez 52, cu două motoare al flotei având la bord pe loc. Ursu Parascu, sublocot. Nuțescu Ștefan și adj. Iordache Dumitru, făcând exerciții de sbor, la un moment dat, aparatul s'a defectat, coborând într'o viteză nebună dela 500 m. înălțime.

Avionul, la izbitura cu pământul s'a sfărâmat în întregime, intrând în pământ până la adâncime de 2 m. Aviatorii au murit și ei pe loc. La locul accidentului — în apropiere de Fabrica de avioane — s'au deplasat autoritățile pentru anchetă.

Cei trei morți din această groznică nenorocire au fost îngropați în ziua de 18 l. c.

Externe

Incadrarea școlii în statul fascist

Se anunță din Roma că Marele Consiliu al fascismului s'a întrunit sub prezidenția Ducelui și a aprobat reforma școlară, tinzând la o reînnoire completă a învățământului și încadrând școala în statul fascist.

Noul regim școlar prevede că studiile servesc simultan la formarea maturității și caracterului omului politic și a războinicului fascismului. Se prevede apoi că în regimul fascist posibilitatea de a studia nu se cumpără ci se merită. Reforma prevede că în pregătirea institutorilor și profesorilor trebuie să se accentueze caracterul profesional.

Unul din principiile esențiale ale reformei este acela al muncii și că pe baza lui clasele școlare vor fi chemate să presteze muncă în mod periodic.

Guvernul englez a hotărât recunoașterea în principiu a generalului Franco

Ziarul londonez „Daily Telegraph” anunță că, întocmai ca și cabinetul francez, guvernul englez a hotărât să recunoască „de facto” guvernul Franco.

Această hotărâre va fi dată publicității imediat ce guvernul englez va fi pus în curent cu rezultatul convorbirilor agentului său diplomatic la Burgos, sir Robert Hodgson, cu generalul Franco.

Refugiații spanioli în Franța

Totalul refugiaților spanioli în Franța — după declarațiile președintelui comisiei de tafaceri a Camerei franceze — este de circa 340.000, repartizându-se după cum urmează: 163107 refugiați civili, dintre cari 68035 copii, 63.543 femei, 9.029 bătrâni și 12.490 oameni valzi și

180.000 de milițieni, internați în taberele de concentrare.

În spitalele franceze primesc îngrijiri medicale 10.000 de răniți spanioli.

Dizolvarea organizației tineretului catolic în Germania

Șeful poliției secrete germane a dispus dizolvarea organizației tineretului catolic.

În atenția

„Serviciului sanitar”

Primum spre publicare: Orașul Brașov a luat dimensiuni neprevăzute și greu de îngrijit, din toate punctele de vedere. Sunt multe de aranjat și de îndreptat. Principalul însă este îngrijirea sănătății publice. Și în această direcție s-a făcut și se face tot ce e posibil.

Este însă ceva, poate încă neobservat de cei competenți. Iată despre ce e vorba:

Pe străzile din sectoarele Brașovul-vechi și Blumăna, zilnic circulă dimineața, între orele 6—8, căruțe cu pâine și franzele dela diferiți brutari, acoperite cu pânze murdare, care pânze, după spusa unuia vizitativ, care, întrebând fiind: „când obținuesc să spele pânza aceea de pe car?”, — a răspuns răsând: „Când plouă”.

Este rugat Serviciul Sanitar să se intereseze de acest neajuns, care poate provoca îmbolnăvirea multor consumatori ai pâinei de sub pânza murdară.

E. G.

Contabil Banca Șercaiana s.

a. Șercaia, publică concurs pentru ocuparea unui post de contabil. Dela concurenți să cere să fie absolvenți a unei școli superioare de comerț, și praxă de bancă. 85 1—3

Târgul de mostre de primăvară din Lipsca
împreună cu

Târgul mare tehnic și cu târgul de construcții

cel mai mare târg internațional din lume de secole locul ideal de desfășurare, acomodat tuturor cerințelor timpului

INCEPE LA 5 MARTIE 1939

Toate deslușirile și asupra tren special, se primesc la reprezentanțele onorifice ale Târgurilor de Mostre din Lipsca, mai jos notate în:

- Brașov, Uniunea Cremiilor comerciale germane din Transilvania (Șirul Inului Nr. 26)
- Sibiu, Hans Gassner, vice-președinte (Str. Regina Maria Nr. 8)
- Cluj, Director Dr. Ernst Beer (Piața Unirii 31)
- București, C.C. Heydendorff (Aleea Carmen Silva 5)
- „ Braun, consul, consilier de construcții (Calea Victoriei Nr. 101)
- Timișoara, Eugen v. Angerbauer (G-1 Praporgescu 3)
- Oradea, Consul L. Schuster (Str. N. Iorga Nr. 1)
- Cernăuți, Bruno Fontin (Str. Regele Ferdinand 22)
- Iași, Leopold Wurzer (B dul Elisabeta Nr. 4)